MINISTERUL DE INTERNE

STRICT SECRET

ORGANIZAREA LEGĂTURII CU REŢEAUA INFORMATIVĂ

Nr. 920

D8712/v1

SERVICIUL CULTURAL, PRESĂ ŞI EDITORIAL
1976

M I N I S T E R U L   D E   I N T E R N E

Strict secret

ORGANIZAREA LEGĂTURII CU REȚEAUA INFORMATIVĂ

Nr. 929

SERVICIUL CULTURAL, PRESĂ ȘI EDITORIAL
1 9 7 6

COLECTIVUL DE AUTORI :

— colonel GHEORGHE DERSCANU
— colonel IOAN MOȚ
— lt. col. TRAIAN TĂULESCU
— lt. col. PETRE PAHIS
— lt. col. CONSTANTIN IORDACHE
— lt. col. SANDU AVESALON
— lt. col. ION ISTUDOR
— cpt. CRISTACHE NEGOIȚĂ

Legătura cu rețeaua informativă este o latură inseparabilă a muncii care se desfășoară cu aceasta și constă în stabilirea unor mijloace și metode eficiente de transmitere și preluare a informațiilor în orice condiții.

Realizarea corespunzătoare a legăturii cu rețeaua informativă asigură atît predarea-primirea și valorificarea în timp util a informațiilor necesare în procesul muncii de securitate, cît și posibilități optime pentru desfășurarea neîntreruptă a activității de educare, instruire și verificare a persoanelor care colaborează în mod conștient, secret și organizat cu securitatea statului.

I. CERINȚELE LEGĂTURII CU REȚEAUA INFORMATIVĂ

Efectuarea legăturii cu rețeaua informativă presupune respectarea obligatorie a unor cerințe bine delimitate, și anume : să aibă un caracter organizat ; să asigure continuitate în transmiterea și preluarea informațiilor ; să fie operativă ; să se realizeze în condiții de deplină conspirativitate.

1. Caracterul organizat al legăturii.

Această cerință reclamă ca legătura cu rețeaua informativă să se realizeze pe baza unei planificări judicioase, în funcție de particularitățile componenților ei și de sarcinile concrete pe care le au de rezolvat într-o anumită situație sau etapă. În acest sens, pentru fiecare dintre componenții rețelei se stabi-

lesc metodele şi mijloacele de legătură cele mai adecvate, care să asigure activităţii de culegere şi transmitere a informaţiilor eficienţa necesară.

Imprimarea unui caracter organizat legăturii cu reţeaua informativă se realizează, în principal, prin faptul că fiecare întîlnire sau altă formă a legăturii este, de regulă, prestabilită.

Din practica muncii de securitate rezultă că în organizarea legăturii cu reţeaua informativă trebuie să se aibă în vedere următoarele :

— planificarea întîlnirilor sau a datelor cînd se va realiza legătura prin alte metode şi mijloace să se facă în funcţie de conţinutul, importanţa şi urgenţa sarcinilor pe care le are de rezolvat fiecare persoană din reţea ;

— metodele şi mijloacele de legătură ce se stabilesc pentru fiecare persoană din reţeaua informativă să fie bine justificate şi temeinic fundamentate, spre a se crea posibilităţi de transmitere-preluare în orice situaţii, în mod operativ şi conspirat, a informaţiilor şi instrucţiunilor ;

— să existe o permanentă preocupare pentru convingerea persoanelor din reţea asupra necesităţii respectării întocmai a instruirii ce li se face cu privire la metodele şi mijloacele de legătură stabilite pentru fiecare dintre ele ;

— ofiţerii înşişi să dea dovadă de o disciplină fermă în stabilirea şi folosirea metodelor şi mijloacelor de legătură adecvate şi să constituie exemple în ce priveşte punctualitatea şi aplicarea întocmai a tuturor regulilor impuse de organizarea legăturii.

Caracterul organizat al legăturii cu reţeaua informativă asigură condiţii pentru o muncă de calitate, fără improvizaţii şi provizorate, şi contribuie la educarea persoanelor din reţea prin întărirea convingerii acestora că munca de securitate se desfăşoară după anumite reguli bine stabilite, obligatoriu a fi respectate.

2. Asigurarea continuităţii în transmiterea şi preluarea informaţiilor.

În virtutea necesităţii cunoaşterii şi stăpînirii situaţiei operative din liniile de muncă, problemele, obiectivele, locurile şi mediile care fac obiectul muncii de securitate, pentru a se putea lua măsuri corespunzătoare de prevenire, descoperire şi lichidare a acţiunilor ostile, se impune ca legătura cu

reţeaua informativă să fie astfel organizată, încît să se asigure transmiterea şi preluarea informaţiilor în flux continuu. Acest lucru este cu atît mai necesar cu cît în munca practică există o multitudine de situaţii (plecarea neprevăzută a ofiţerului într-o misiune, deplasarea informatorului într-o altă localitate în interes de serviciu sau personal ş.a.) care se cer depăşite tocmai în ideea creării unor posibilităţi de a se intra la timp, în orice împrejurare, în posesia informaţiilor de interes pentru organele de securitate.

Asigurarea continuităţii în transmiterea şi preluarea informaţiilor se realizează atît prin planificarea riguroasă a întîlnirilor sau a datelor de efectuare a legăturii prin alte metode şi mijloace, cît şi prin stabilirea unor procedee concrete de luare a legăturii cu persoanele din reţea în afara datelor prestabilite, în funcţie de particularităţile împrejurărilor ce se ivesc la un moment dat.

Respectarea acestei cerinţe permite desfăşurarea unei munci sistematice cu reţeaua informativă, evitarea eventualelor manifestări de dezinteres sau superficialitate în colaborare din partea informatorilor, colaboratorilor sau rezidenţilor, primirea în timp util a informaţiilor şi valorificarea lor operativă, prin întreprinderea măsurilor impuse de situaţiile semnalate.

3. Operativitatea legăturii.

Conţinutul acestei cerinţe decurge din necesitatea ca informaţiile să fie comunicate organelor de securitate în timpul cel mai scurt posibil, pentru a se lua măsuri eficiente de prevenire, descoperire şi lichidare a oricăror acţiuni îndreptate împotriva securităţii statului. Operativitatea legăturii cu reţeaua informativă este impusă în mod special de obligaţia de a se raporta neîntîrziat conducerii ministerului, conform ordinelor în vigoare, arătîndu-se şi măsurile stabilite pentru verificarea lor, toate informaţiile deosebite care privesc independenţa şi suveranitatea statului, capacitatea de apărare a patriei, acţiuni de natură să afecteze relaţiile ţării noastre cu alte state, atentate, evenimente grave petrecute în economie, intenţii de deturnări de avioane, răpiri de persoane, stări de spirit nefavorabile în rîndul maselor, dispariţii de documente importante cu caracter secret de stat, difuzări de înscrisuri cu conţinut ostil, intenţii de trecere frauduloasă a frontierei sau de rămînere ilegală în străinătate şi altele.

Cerința operativității determină stabilirea unor mijloace și metode de legătură care să asigure transmiterea-preluarea, în orice condiții, a datelor ce prezintă interes pentru organele de securitate. Întîrzierile în preluarea informațiilor le pot diminua sau anula valoarea, deoarece :

— nu ar exista timp suficient pentru luarea unor măsuri eficiente de prevenire în cazul anumitor infracțiuni deosebit de grave (acte de diversiune, atentate, catastrofe, transmiterea de informații cu caracter secret de stat prin care se lezează interesele politice, economice sau capacitatea de apărare a țării etc.) ;

— s-ar pierde momente favorabile pentru verificarea și completarea informațiilor prin alte mijloace, realizarea unor combinații sau efectuarea anumitor activități prin care să se probeze faptele infracționale ;

— nu s-ar interveni operativ în cazurile cînd unele persoane din rețeaua informativă ar fi pe cale de a comite greșeli, de a se desconspira, de a fi atrase de partea elementelor urmărite și de a săvîrși anumite fapte antisociale.

4. **Realizarea legăturii în condiții de deplină conspirativitate.**

Conspirativitatea este un principiu de bază al muncii de securitate. Aplicarea acestui principiu în organizarea legăturii înseamnă a se stabili și folosi pentru toți informatorii, colaboratorii și rezidenții, în funcție de particularitățile fiecăruia, o varietate de mijloace și metode de legătură, care să asigure comunicarea bilaterală, în orice condiții, cu păstrarea deplină a secretului. În scopul asigurării conspirativității legăturii, persoanele din rețeaua informativă trebuie instruite temeinic asupra tuturor laturilor ce compun sistemul de legătură, a situațiilor diverse care pot apărea în cadrul acestui mecanism și a modalităților de rezolvare a lor.

În organizarea legăturii cu rețeaua informativă conspirativitatea se asigură, în primul rînd, *față de elementele urmărite informativ*. Este cunoscut faptul că una dintre preocupările de bază ale cadrelor și agenților serviciilor de spionaj, precum și ale elementelor ostile din interior este aceea de a descoperi informatorii securității. Pentru aceasta recurg la verificarea diferitelor însemnări care aparțin persoanelor din anturajul lor, le supraveghează reacțiile în anumite situații, le

urmăresc în timpul deplasărilor etc. Faptul că informatorii, colaboratorii sau rezidenții pot fi obiectul unor asemenea acțiuni impune ca aceștia să fie instruiți atît cu privire la modul cum ar putea proceda persoanele interesate să-i verifice, cît și asupra felului cum să acționeze pentru contracararea unor astfel de încercări.

Aceeași grijă trebuie să existe și pentru conspirarea legăturii dintre ofițerii de securitate și componenții rețelei informative *față de persoanele din mediul unde muncesc*. În acest sens, este necesar ca persoanele din rețea să fie permanent educate și instruite pentru a nu întreprinde, din ușurință, diverse acțiuni (notarea de față cu alții a unor probleme de interes pentru securitate, scrierea notei informative la locul de muncă, folosirea neatentă a telefonului în scopul reluării legăturii, încercarea de a-l contacta pe ofițer — în vederea comunicării anumitor date — în afara locurilor care asigură conspirativitatea etc.) ce pot să ducă la desconspirarea calității pe care o au.

Deplina conspirativitate a legăturii este necesar să se asigure și *față de rudele, prietenii, cunoștințele sau membrii de familie* ai informatorilor, colaboratorilor și rezidenților. Întîlnirile pentru predarea-preluarea informațiilor sînt, de regulă, prestabilite și au loc la diferite intervale, în timpul liber al persoanelor care compun rețeaua. De aceea, fiecare informator, colaborator sau rezident trebuie instruit temeinic asupra modului cum să justifice verosimil timpul cît se află la întîlnire, motivele invocate putîndu-se referi, de la caz la caz, la rezolvarea unor probleme urgente la serviciu, vizionarea unei manifestații sportive, efectuarea de cumpărături ș.a.m.d. Orice neajuns apărut în rezolvarea unei asemenea probleme dă naștere la suspiciuni în cercurile în care informatorii, colaboratorii și rezidenții își petrec, în mod obișnuit, timpul liber. Pentru a se clarifica, rudele, prietenii, cunoștințele sau membrii de familie ai celor suspicionați pot întreprinde măsuri de verificare, în urma cărora ajung să afle că aceștia au legături cu securitatea. De exemplu, un colaborator era suspectat de către soție de relații extraconjugale, dar ofițerul de securitate ce-l avea în legătură nu cunoștea nimic în acest sens pentru a lua măsurile care se impuneau. Din această cauză, cu prilejul deplasării la o întîlnire, ea și-a urmărit soțul pînă la locul întrevederii acestuia cu ofițerul, desconspirîndu-se astfel și calitatea colaboratorului și casa de întîlniri.

În munca de securitate sînt frecvente situațiile cînd unii informatori, colaboratori sau rezidenți se găsesc în același an-

turaj cu persoane care, de asemenea, colaborează cu securitatea statului. În astfel de cazuri, ca urmare a instruirii făcute, fiecare dintre persoanele care colaborează cu securitatea urmărește cu atenție comportarea și activitatea celor din jur, pentru a sesiza și reține cît mai multe date referitoare la sarcinile ce le au de îndeplinit. Or, în condițiile cînd în instructajul făcut unui informator, colaborator sau rezident există neajunsuri în ce privește folosirea sistemului de transmitere a informațiilor, este posibil ca acestea să fie observate de celelalte persoane din rețea și astfel să se ajungă la desconspirare. Consecințe asemănătoare se pot înregistra și în cazurile în care unii informatori sau colaboratori ar fi observați de alte persoane din rețea în momentele cînd : se găsesc în apropiere sau pătrund în locurile de întîlnire ; scriu sau depun materialul informativ ; ridică instrucțiunile ; dau telefon ; se întîlnesc cu ofițerii ce îi au în legătură pe stradă, în parc etc.

Toate acestea denotă că trebuie să existe o preocupare permanentă pentru asigurarea conspirativității legăturii și *față de ceilalți componenți ai rețelei informative.*

Se impune ca asigurarea conspirativității legăturii să se facă și *față de alți ofițeri de securitate.*

Ordinele în vigoare prevăd că trecerea unui informator, colaborator, rezident sau gazdă a casei de întîlniri în legătura altui ofițer decît cel care l-a recrutat se face numai în situații cu totul deosebite, cînd nevoile muncii sau alți factori obiectivi cer acest lucru și numai cu aprobarea scrisă a șefului la nivelul căruia persoana respectivă a fost inclusă în rețea.

Superficialitatea și imperfecțiunile în organizarea și desfășurarea legăturii cu persoanele din rețea, nerespectarea regulilor de compartimentare a muncii pot duce cu ușurință la desconspirarea unor informatori, colaboratori sau rezidenți față de alte cadre de securitate.

Neluarea tuturor măsurilor ce se impun pentru a se asigura deplina conspirativitate a legăturii poate duce la consecințe deosebit de grave atît pentru munca de securitate, cît și pentru situația personală a componenților rețelei informative. De pildă, se poate crea pericolul ca elementele urmărite informativ să-i evite pe informatori sau colaboratori, din care cauză posibilitățile de informare ale acestora s-ar diminua considerabil în detrimentul intereselor muncii de securitate ; elementele ostile pot însă adopta și o astfel de poziție și comportare, încît să dezinformeze organele de securitate, fapt care ar fi, de asemenea, dăunător. Desconspirarea legăturii cu

un informator sau colaborator poate să se soldeze uneori cu desconspirarea casei de întîlniri unde acesta este introdus, ceea ce ar crea pericolul unei desconspirări în lanț a tuturor membrilor rețelei care intră în casa respectivă.

Avîndu-se în vedere cele de mai sus, se desprinde concluzia că preocuparea pentru conspirarea rețelei informative presupune, pe lîngă alte măsuri, o insistență deosebită asupra diversificării și îmbunătățirii mijloacelor și metodelor de legătură. În felul acesta se sporește eficiența participării informatorilor, colaboratorilor și rezidenților la îndeplinirea sarcinilor muncii de securitate și, concomitent, se creează condiții pentru folosirea lor timp îndelungat.

II. METODE ȘI MIJLOACE DE LEGĂTURĂ CU REȚEAUA INFORMATIVĂ

1. Întîlnirea directă a ofițerului cu persoanele din rețeaua informativă.

Întîlnirea directă a ofițerului cu persoanele din rețeaua informativă este forma principală de legătură prin care se asigură primirea nemijlocită a informațiilor culese, completarea conținutului acestora cînd este necesar și desfășurarea unei munci calificate sub toate aspectele cu fiecare informator, colaborator sau rezident.

În funcție de conținutul și caracterul sarcinilor fixate, de importanța și urgența acestora, întîlnirile ofițerului cu fiecare informator, colaborator și rezident trebuie să fie realizate ori de cîte ori este nevoie, dar nu mai puțin de o dată pe lună. Ofițerii sînt obligați să planifice întîlnirile în agenda personală, iar șefii nemijlociți au datoria să controleze și să urmărească pregătirea și efectuarea lor, în care sens trebuie să și participe la unele întîlniri cu persoane din rețea.

Din studiul materialului informativ și din discuțiile purtate cu informatorii, colaboratorii și rezidenții la întîlnirile de control, șefii profesionali trebuie să aprecieze contribuția ofițerilor în orientarea rețelei, precum și în instruirea acesteia asupra modului de folosire a sistemului de legătură, să cunoască părerile informatorilor, colaboratorilor și rezidenților despre sistemul de legătură folosit, să se convingă dacă în organizarea și realizarea legăturii subordonații respectă preve-

derile ordinelor în vigoare. Deficienţele constatate vor fi discutate şi analizate fie pe loc, în cursul întîlnirilor, fie ulterior, după întoarcerea la unitate, în ambele situaţii indicîndu-i-se ofiţerului respectiv măsuri concrete de remediere.

Întîlnirile se organizează în aşa fel, încît persoanele din reţea să nu fie împiedicate să-şi rezolve sarcinile de serviciu sau alte obligaţii pe care le au. Ziua, ora şi locul de întîlnire se stabilesc de comun acord cu fiecare persoană din reţea, luîndu-se în considerare ocupaţia şi programul ei de activitate profesională sau extraprofesională. Este necesar să se aibă în vedere că persoanele din reţea pot avea în afara programului de lucru sarcini obşteşti sau preocupări care le obligă adesea ca în anumite zile şi ore să fie prezente în unele locuri, colectivităţi etc. De asemenea, trebuie să se ţină seama de situaţia şi viaţa lor familială, de timpul efectiv disponibil pe care-l au, de posibilităţile de deplasare la locul întîlnirii ş.a. Atît ofiţerii, cît şi persoanele din reţea trebuie să respecte cu stricteţe zilele, orele şi locurile fixate pentru întîlniri.

În programul zilnic al informatorilor, colaboratorilor, rezidenţilor sau chiar al ofiţerilor apar uneori situaţii neprevăzute, din cauza cărora nu se pot prezenta la vreo întîlnire fixată anterior şi nu au nici posibilitatea de a se preveni reciproc despre acest lucru. Pentru ca după astfel de situaţii să nu se piardă legătura, este necesară fixarea prealabilă a unei *întîlniri de rezervă*, care constă în înţelegerea dintre cei doi de a se revedea, după un anumit interval de timp (una sau cîteva zile) de la întîlnirea nerealizată, de regulă, în acelaşi loc şi la aceeaşi oră.

Tot pe bază de înţelegere prealabilă reciprocă se rezolvă şi cazurile cînd fie că ofiţerul doreşte să transmită celui din legătură sarcini foarte importante, fie că informatorul, colaboratorul sau rezidentul are de comunicat informaţii ce nu suferă amînare, ori vrea să ceară vreo explicaţie suplimentară referitoare la misiunea pe care o are de îndeplinit. Pentru asemenea situaţii se perfectează modalităţi concrete de a se acţiona, în funcţie de fiecare caz în parte. De exemplu, uneori, conform înţelegerii prealabile, ofiţerul sau persoana din reţea lasă un semn într-un anumit loc frecventat curent de cel cu care vrea să ia legătura, ceea ce poate însemna că trebuie să se întîlnească în ziua, la ora şi locul stabilite anterior; alteori, ofiţerul şi informatorul, trecînd unul pe lîngă altul şi folosindu-se de un anume semnal a cărui semnificaţie a fost, de asemenea, stabilită anterior, îşi comunică necesitatea realizării unei întîlniri la data, ora şi locul dinainte convenite etc.

Tot pentru întîlniri urgente, neplanificate se poate recurge şi la telefon, dar pentru folosirea acestui mijloc de comunicare persoanele din reţea trebuie instruite că nu este indicat să abuzeze de el, că orice convorbire telefonică pe această temă se impune să fie foarte scurtă şi codificată, că sub nici un motiv nu au voie să utilizeze telefoane cuplate, în derivaţie sau conectate la centrale sau să vorbească de faţă cu alte persoane. O contribuţie însemnată la folosirea cu discernămînt a telefonului o are exemplul personal al ofiţerului, care, la rîndul lui, trebuie să respecte cu stricteţe regulile conspirativităţii atunci cînd comunică telefonic cu persoanele din legătura sa.

În situaţiile cînd din anumite motive s-a întrerupt legătura, pentru restabilirea ei ofiţerul poate lua, de la caz la caz, diverse măsuri, cum sînt: contactarea personală a celui în cauză în condiţii care să asigure conspirativitatea; chemarea acestuia la telefon, respectîndu-se regulile arătate mai sus; folosirea unor consemne etc.

Întîlnirile cu informatorii, colaboratorii şi rezidenţii se realizează, de regulă, în case de întîlniri sau în case conspirative. În cazuri excepţionale, cu aprobarea şefilor ierarhici, se pot face întîlniri şi în alte locuri (la domiciliul ori locul de muncă al informatorilor sau colaboratorilor, în autoturismul ofiţerului ori al informatorului etc.), dar cu condiţia luării tuturor măsurilor necesare pentru asigurarea unei depline conspirativităţi.

În casele de întîlniri se introduc persoane din reţeaua informativă a aceluiaşi ofiţer, în numărul stabilit de ordinele în vigoare, astfel încît să se asigure o conspirativitate deplină a muncii de securitate.

a) Crearea caselor de întîlniri.

Casele de întîlniri sînt încăperile care se folosesc pentru realizarea legăturii în mod conspirat cu reţeaua informativă, precum şi pentru rezolvarea altor sarcini operative.

Persoana care acceptă conştient să pună la dispoziţia organelor de securitate, în mod secret, locuinţa sa ori încăperi de la locul de muncă, pentru nevoile operative ale activităţii de securitate, se numeşte *gazdă a casei de întîlniri*.

Casele de întîlniri se creează în raport strict cu necesităţile impuse de munca practică.

În acest scop, ofiţerii trebuie să analizeze şi să cunoască permanent măsura în care, pe de o parte, casele de întîlniri existente sînt suficiente pentru cuprinderea informatorilor, co-

laboratorilor și rezidenților din legătura lor, iar pe de altă parte, dacă toate asigură conspirativitatea și ambianța necesare întîlnirilor. La rîndul lor, șefii nemijlociți au datoria de a se preocupa permanent de analizarea modului cum asigură subordonații legătura cu persoanele din rețea și, în raport cu numărul informatorilor, colaboratorilor și rezidenților, de a stabili necesarul real de case de întîlniri, luînd măsurile ce se impun pentru asigurarea lui.

În aprecierea necesității creării caselor de întîlniri se au în vedere perspectivele creșterii numărului de informatori, colaboratori și rezidenți din legătura ofițerilor, prin efectuarea de noi recrutări. De asemenea, trebuie să se mai țină seama și de împrejurările care nu mai fac posibilă, la un moment dat, folosirea unor case de întîlniri. De exemplu, o gazdă se poate muta într-o locuință unde nu mai sînt condiții corespunzătoare realizării întîlnirilor sau contractează o boală ce necesită să stea acasă o lungă perioadă de timp, împrejurări în care nu se mai pot face acolo întîlniri în mod conspirat. Tot pentru stabilirea necesarului de noi case de întîlniri se ține seama și de faptul că după o perioadă de folosire a unei case, perioadă care diferă de la caz la caz, se impune, din motive de conspirativitate, să se facă o pauză în utilizarea ei.

Pentru a se crea case de întîlniri se iau în studiu și verificare acele încăperi despre care există indicii că asigură condiții de conspirativitate deplină și ambianța necesară pentru întîlnirile cu informatorii, colaboratorii și rezidenții. În acest sens se acordă atenție modului în care este amplasată încăperea respectivă, căilor de acces, vecinilor din imediata apropiere, aspectului interior etc.

Nu se creează case de întîlniri în sediile organelor de partid, U.T.C., comitetelor executive ale consiliilor populare, justiției și procuraturii, sindicatelor și altor organizații de masă, în imobilele din imediata apropiere a reprezentanțelor străine și a domiciliilor funcționarilor acestora și nici în clădirile situate eventual în vecinătatea locuințelor vreunor elemente aflate în atenția organelor Ministerului de Interne.

Recrutarea gazdelor de case de întîlniri se face numai din rîndul persoanelor cinstite și necunoscute cu antecedente politice sau penale. Ca urmare, acceptarea colaborării sincere este fundamentată pe sentimentele lor patriotice, pe dorința pe care o au de a contribui la apărarea securității statului.

La luarea în studiu și verificare a unor persoane pentru a fi recrutate ca gazde ce urmează să pună la dispoziție încăperi din locuința proprie este necesar să se țină seama ca familiile acestora să nu fie compuse din prea mulți membri, să nu aibă copii mici sau rude bolnave care stau permanent la domiciliu ș.a.

Ca și în cazul pregătirii recrutării informatorilor sau colaboratorilor, studiul și verificările ce se întreprind pentru crearea caselor de întîlniri au anumite scopuri bine determinate [1]. Acestea sînt : cunoașterea temeinică a persoanelor care întrunesc cel mai bine condițiile ce trebuie să le îndeplinească o gazdă a casei de întîlniri ; prevenirea creării unor case de întîlniri care să nu corespundă cerințelor ; stabilirea, pentru fiecare candidat, a locului, timpului și modalităților de intrare în contact și de efectuare a recrutării.

De asemenea, măsurile de studiere și verificare ce se iau pentru crearea caselor de întîlniri se realizează în condiții de strictă conspirativitate și trebuie să asigure cunoașterea multilaterală a candidaților la recrutare și a încăperilor pe care aceștia le-ar putea pune la dispoziția organelor de securitate.

Dacă crearea unei case de întîlniri necesită recrutarea în calitate de gazde a mai multor persoane care locuiesc sau folosesc încăperile respective, studiul și verificările se extind asupra tuturor acestor persoane.

În legătură cu persoanele studiate este necesar să se stabilească programul lor zilnic de activitate, dacă folosesc femei de serviciu care vin periodic — și în lipsa lor — pentru diverse treburi la domiciliu, dacă în timpul cît lipsesc de acasă lasă locuința în grija unor vecini, rude sau părinți, dacă au animale în casă ș.a.

În timpul studiului și al verificărilor ce se fac în vederea creării unor case de întîlniri este necesar să se stabilească, de asemenea, dacă locuințele respective corespund scopului preconizat. Pentru aceasta, în mod legendat, încăperile trebuie văzute, studiate și analizate și apoi se hotărăște asupra utilității lor.

Pentru studierea și verificarea candidaților la recrutare ca gazde case de întîlniri și a încăperilor pe care le dețin, se recurge, în funcție de necesități, la utilizarea tuturor mijloacelor și metodelor muncii de securitate.

După terminarea studiului și verificărilor necesare, dacă se consideră că persoana și încăperile de care aceasta dispune sînt corespunzătoare scopului urmărit, se întocmește raportul cu propuneri de recrutare.

---

[1] A se vedea lucrarea „Criterii privind recrutarea informatorilor și colaboratorilor pentru munca de securitate", ediția 1976.

Conținutul acestui document este similar cu cel ce se întocmește în cazul recrutărilor de informatori sau colaboratori, dar trebuie să mai cuprindă și date care atestă că încăperea este corespunzătoare pentru întîlniri, precum și legenda preconizată pentru conspirarea folosirii încăperii de către organele de securitate.

Raportul se înaintează spre aprobare șefilor competenți, împreună cu materialele de studiu, care includ și schița încăperii ce urmează a fi folosită.

După obținerea aprobării se trece la efectuarea recrutării persoanei în cauză, respectîndu-se condițiile de loc și de timp ca și în cazul recrutării informatorilor și colaboratorilor.

Prin discuțiile ce se poartă, a căror problematică diferă de la caz la caz, trebuie să se ajungă la momentul cînd i se solicită candidatului să sprijine organele de securitate în rezolvarea unor probleme, fără a i se indica concret ce anume. În cazul că acesta consimte, i se va spune în ce constă sprijinul ce i se cere, respectiv să pună, temporar, în anumite zile și ore, la dispoziția organelor de securitate încăperile de care dispune, pentru rezolvarea unor sarcini de serviciu. Nu i se va spune concret ce persoane vor fi introduse în încăperile respective și nici că este vorba de întîlniri cu rețeaua informativă.

În cadrul discuțiilor pentru recrutare se stabilește modul de folosire a încăperilor puse la dispoziția organelor de securitate. De asemenea, se dau asigurări candidatului că se va manifesta toată grija pentru păstrarea curățeniei, încuierea încăperilor și conspirarea folosirii acestora de organele de securitate.

Persoanelor care consimt să colaboreze în calitate de gazde case de întîlniri li se iau angajamente scrise și sînt instruite asupra necesității păstrării secretului colaborării lor cu organele de securitate. Un rol important în acest sens îl are elaborarea în comun a legendelor de folosire a caselor de întîlniri, care să justifice, pentru orice eventualitate, prezența altor persoane ce vor intra în locuințele respective.

După recrutare, gazdele caselor de întîlniri pun la dispoziția ofițerilor un rînd de chei dintre cele care le prisosesc sau chiar originalele, pentru a se confecționa dubluri.

În cazul cînd pentru crearea unei case de întîlniri se impune a se cere asentimentul mai multor persoane (soț și soție, de exemplu), discuțiile cu acestea pentru recrutare se vor purta fie separat, fie împreună. Dacă discuțiile se poartă separat, se precizează faptul că persoana cu care s-a vorbit anterior

și-a exprimat acordul de a pune temporar la dispoziția organelor de securitate încăperea de care dispune. Totodată, persoana care și-a dat prima acordul va fi folosită, dacă se impune, pentru determinarea celeilalte să accepte colaborarea cu organele de securitate în calitate de gazdă a casei de întîlniri.

După efectuarea recrutării gazdei casei de întîlniri, ofițerul raportează modul cum a decurs aceasta și propune înregistrarea ei în evidențele de securitate.

Șeful îndrituit prin ordinul ministrului de interne analizează modul cum a decurs recrutarea și, dacă apreciază că viitoarea gazdă, precum și încăperile puse la dispoziție de aceasta sînt realmente utile muncii și îndeplinesc toate condițiile pentru a se realiza întîlniri cu membrii rețelei informative în conformitate cu cerințele, aprobă propunerea respectivă.

b) Folosirea caselor de întîlniri. Educarea și verificarea gazdelor caselor de întîlniri.

O casă de întîlniri se folosește de către un singur ofițer, care se întîlnește în ea cu numărul de informatori, colaboratori sau rezidenți din legătura sa prevăzut de ordinele în vigoare. Folosirea în mod corespunzător a caselor de întîlniri presupune legendarea utilizării lor și instruirea în acest sens a gazdelor respective, stabilirea informatorilor, colaboratorilor sau rezidenților care vor fi introduși în case și planificarea riguroasă a întîlnirilor cu ei, instruirea acestora asupra venirii la întîlniri și a modului cum să justifice [1], cînd se impune, față de diferite cunoștințe întîlnite întîmplător, prezența lor în locurile respective, verificarea permanentă a conspirativității caselor, educarea gazdelor etc.

Pentru stabilirea unor legende eficace, în măsură să conspire temeinic față de vecini și alte persoane prezența temporară și periodică a ofițerilor și a celor cu care se întîlnesc în casele de întîlniri trebuie să fie consultate gazdele respective și să se țină seama de împrejurările naturale existente în fiecare caz în parte. Totodată, este indicat ca la elaborarea legendelor să se aibă în vedere și asigurarea stabilității acestora, condiție de care depinde în bună măsură utilizarea înde-

---

[1] De la caz la caz, persoanele din rețea pot fi instruite să pretexteze prezența lor în cartierul sau imobilul unde se află casa de întîlniri prin intenția de a vizita vreun prieten sau cunoscut, de a rezolva anumite probleme personale, de serviciu sau obștești, de a merge la un club, într-un parc sau alt loc de agrement situat în preajmă etc. (N.A.)

lungată a caselor de întîlniri pentru a căror acoperire sînt folosite.

Gazdele caselor de întîlniri și vecinii din imobil nu trebuie să cunoască identitatea informatorilor, locurile de muncă și domiciliile lor și, pe cît este posibil, nici aspectul fizic al acestora.

Pentru corecta folosire a unei case de întîlniri, ofițerul va ține legătura permanent cu gazda, cu care stabilește pe parcurs, în raport cu nevoile muncii, programul de utilizare a încăperilor puse la dispoziția organelor de securitate. Cînd din anumite motive (sosirea unor rude, cineva din familie este bolnav, se face curățenie generală etc.) casa de întîlniri nu poate fi folosită conform programului de utilizare a ei, gazda, potrivit instructajului ce i s-a făcut, îl va încunoștința pe ofițer în legătură cu situațiile ivite. În acest sens folosește, de la caz la caz, cu multă atenție, telefonul, îl contactează personal pe ofițer în condiții de loc și de timp care asigură conspirativitatea, utilizează anumite semne ce pot fi observate de ofițer înainte de a intra în locuința ei etc. Despre faptul că întîlnirea nu se mai poate ține la locul convenit anterior, ofițerul trebuie să-l încunoștințeze, la rîndul său, pe informatorul, colaboratorul sau rezidentul cu care trebuie să se întîlnească. În astfel de situații, fie că îi dă telefon celui din legătură și-i fixează un alt loc de întîlnire sau amînă data acesteia, fie că îl așteaptă pe stradă în timp ce se îndreaptă spre casa de întîlniri, îl contactează și îl duce într-un loc care asigură conspirativitatea necesară.

În casele de întîlniri se introduc numai informatori, colaboratori și rezidenți temeinic verificați, asupra cărora există certitudinea că nu sînt desconspirați și garanția că sînt pe deplin loiali în relațiile cu organele de securitate.

Pentru asigurarea conspirativității nu este indicat să se organizeze întîlniri cu același informator, colaborator sau rezident numai în anumite zile și ore, deoarece acest lucru ar putea atrage atenția vecinilor gazdei asupra lui.

În timpul folosirii caselor de întîlniri, ofițerii de securitate trebuie să desfășoare o susținută activitate de educare și instruire a gazdelor acestora, în principal în scopul apropierii lor în continuare de organele de securitate, al dezvoltării sentimentelor patriotice și a spiritului de răspundere pentru îndeplinirea, în condițiile unei stricte conspirativități, a sarcinilor încredințate. Pe lîngă problemele specifice legate de sprijinul acordat prin punerea la dispoziție a unor încăperi, la instruirea gazdelor se va avea în vedere necesitatea ca acestea, atunci cînd intră în posesia unor date ce interesează securitatea statului, să le aducă de îndată la cunoștința ofițerilor care le au în legătură.

Educarea gazdelor caselor de întîlniri se realizează prin discuțiile purtate cu ele în legătură cu modul cum își îndeplinesc sarcinile ce le au pe linie de securitate, prin dezbaterea unor subiecte politico-ideologice, culturale și personale și prin stimularea lor materială. Un mare rol în procesul de educare a gazdelor îl are exemplul personal al ofițerilor. Principialitatea în raporturile cu gazdele, tactul în discuțiile cu acestea și respectul ce li-l acordă, rigurozitatea cu care aplică regulile de conspirare a caselor de întîlniri și grija deosebită pentru integritatea bunurilor din încăperile ce-i sînt puse la dispoziție sînt atribute indispensabile unui ofițer de securitate.

Una din obligațiile principale ale ofițerilor de securitate este aceea de a verifica permanent casele de întîlniri, pentru a stabili dacă nu au fost desconspirate, dacă legendele create pentru conspirare mai sînt valabile și dacă nu au survenit alte schimbări ce ar putea împiedica folosirea lor în continuare.

În acest scop se folosesc, după necesități, toate mijloacele muncii de securitate, rolul principal avîndu-l însă rețeaua informativă și investigațiile. În cadrul verificărilor trebuie să se acorde atenție și discuțiilor cu gazdele respective, care pot fi întrebate, de exemplu, dacă anumite persoane s-au interesat despre cei ce vin la casele de întîlniri, cine sînt acestea, ce răspunsuri le-au dat și cum au reacționat cei în cauză, dacă au intervenit în viața și activitatea gazdelor probleme care impietează asupra folosirii în continuare a caselor de întîlniri, ce părere au despre modul cum se desfășoară colaborarea cu organele de securitate și altele.

În cazul cînd din verificările făcute rezultă indicii că o casă de întîlniri ar fi desconspirată, trebuie întreruptă folosirea ei. Totodată, se iau măsuri pentru a se stabili dacă s-a produs cu adevărat desconspirarea, față de cine anume, cînd, din ce cauze și dacă nu cumva acest lucru s-a răsfrînt negativ asupra conspirativității persoanelor din rețea introduse în casa de întîlniri respectivă.

În situația în care informațiile nu se confirmă, se reia folosirea casei așa cum se proceda și anterior. Dacă însă informațiile confirmă desconspirarea acesteia, ea va fi imediat abandonată.

Întîlnirea care are loc într-o casă de întîlniri decurge în esență în felul următor : de la caz la caz, ofițerul ia legătura cu gazda, pentru a se informa dacă n-au intervenit greutăți

în folosirea casei în ziua şi la ora stabilite. Cu cîtva timp înainte de ora fixată, ofiţerul vine la locul respectiv, verifică dacă încăperea este liberă, intră în cameră, se convinge că sînt condiţii optime pentru desfăşurarea întîlnirii şi pune, dacă aşa a convenit cu informatorul, colaboratorul sau rezidentul, semnul stabilit, în raport cu configuraţia şi amplasamentul imobilului, care să confirme acestuia că poate intra. Acolo unde nu sînt condiţii de folosire a unor semne, în funcţie de împrejurări, ofiţerul îl va întîmpina pe informator (colaborator sau rezident) pe stradă şi, printr-un semn discret, îl va încunoştinţa dacă poate sau nu să intre în casă. Dacă este posibil, ofiţerul poate urmări pe fereastră venirea persoanei din reţea, pentru a constata dacă aceasta se comportă degajat şi dacă se verifică, conform instructajului, înainte de a intra în casa de întîlniri. Atunci cînd aşezarea casei nu-i oferă o asemenea posibilitate, ofiţerul îl va observa în mod conspirat pe cel pe care îl aşteaptă, în timp ce se îndreaptă către locul întîlnirii. În cazul în care constată că informatorul, colaboratorul sau rezidentul nu se comportă corespunzător, putînd fi astfel suspicionat de către cei din jur, ofiţerul îi va aduce la cunoştinţă, cu tact, cele constatate şi îi va reaminti instruirea făcută anterior în acest sens.

După terminarea discuţiilor şi stabilirea datei, orei şi locului viitoarei întîlniri, informatorul, colaboratorul sau rezidentul pleacă. Ofiţerul va rămîne pentru a observa, dacă este posibil, cum se comportă persoana din reţea la ieşirea din casă, precum şi în scopul de a aranja ceea ce eventual s-a deranjat şi a aerisi încăperea. Apoi va părăsi şi el casa de întîlniri, după ce se va convinge că a lăsat totul în ordine în urma sa şi că a încuiat uşa de la intrare.

c) Crearea şi folosirea caselor conspirative.

Casele conspirative sînt încăperi (garsoniere, apartamente, vile etc.) care, pe baza unor legende corespunzătoare, sînt utilizate în exclusivitate de organele de securitate, pentru legătura cu reţeaua informativă, rezolvarea altor sarcini operative, precum şi pentru situaţii deosebite. Ele se creează, de regulă, în spaţiile locative repartizate organelor de securitate din fondul centralizat al statului.

Casele conspirative pot fi legendate ca birouri ale anumitor instituţii sau întreprinderi, locuinţe ale unor salariaţi (în realitate ofiţeri de securitate conspiraţi sau angajaţi civili ai Ministerului de Interne), case de odihnă etc. Pentru întărirea

legendelor, casele conspirative trebuie dotate cu mobilier adecvat acoperirii sub care funcţionează, iar programul lor de activitate să corespundă, pe cît posibil, „destinaţiei" ce li s-a dat.

În ceea ce priveşte utilizarea caselor conspirative şi verificarea lor, acestea comportă, ca şi în cazul caselor de întîlniri, o activitate organizată, care, în esenţă, este asemănătoare.

2. Legătura prin rezidenţi.

Rezidentul este persoana care lucrează în mod organizat, conştient şi secret cu organele de securitate, încredinţîndu-i-se conducerea activităţii unui număr de informatori şi colaboratori. El îşi desfăşoară activitatea sub directa conducere şi îndrumare a ofiţerului de securitate, fiind un ajutor preţios al acestuia în munca cu reţeaua informativă.

Rezidentul împreună cu informatorii şi colaboratorii din legătura sa formează o rezidenţă. Înainte de a se crea o rezidenţă trebuie să se analizeze cu atenţie şi spirit de răspundere situaţia operativă existentă în cadrul problemei sau obiectivului în cauză şi, pe această bază, să se aprecieze cu discernămînt oportunitatea constituirii rezidenţei respective.

a) Crearea rezidenţelor.

Rezolvarea în bune condiţii a sarcinilor ce revin ofiţerilor de securitate reclamă, de multe ori, recrutarea unui număr mare de informatori şi colaboratori. În asemenea cazuri, dacă în baza analizării posibilităţilor fiecărui ofiţer de a ţine legătura cu informatorii şi colaboratorii pe care îi are se ajunge la concluzia că primirea la timp a informaţiilor, valorificarea deplină a potenţialului informativ al acestora, educarea şi verificarea lor nu pot fi realizate corespunzător prin legătura directă, se iau măsuri pentru crearea de rezidenţe.

Recurgerea la crearea de rezidenţe se face şi în situaţii cînd, din diferite motive, legătura directă cu unii dintre informatori şi colaboratori nu se poate realiza în condiţii de strictă conspirativitate şi în timp util. Astfel de motive se pot referi la regimul de muncă special al unor informatori sau colaboratori (nu pot părăsi serviciul decît în condiţii deosebite, fac deplasări frecvente în alte localităţi etc.), precum şi la mărimea zonelor de responsabilitate ale ofiţerilor (asemenea situaţii se întîlnesc mai ales în cadrul unor obiective din transporturi, geologie, pe şantiere de construcţii, în staţiuni balneoclimaterice, unităţi militare, zone de frontieră ş.a.).

Pentru a putea desfăşura o activitate eficientă cu informatorii şi colaboratorii care îi vor fi daţi în legătură, persoana ce urmează a fi folosită ca rezident trebuie să dispună de calităţi personale corespunzătoare îndeplinirii sarcinilor ce-i vor fi încredinţate. În acest sens se impune să fie temeinic pregătită din punct de vedere politico-ideologic şi cultural, să aibă spirit de orientare, iniţiativă, putere de analiză, discernămînt, să fie un bun organizator şi să manifeste tact în munca cu oamenii.

Calităţile viitorului rezident trebuie raportate la necesitatea educării, instruirii şi ţinerii legăturii cu reţeaua informativă în mod conspirat, la posibilitatea primirii în timp oportun a informaţiilor, precum şi la prelucrarea şi uneori chiar la exploatarea lor. De asemenea, aceste calităţi trebuie să fie analizate şi în strînsă legătură cu specificul obiectivului sau problemei unde rezidentul va lucra pe linia muncii de securitate, cu sarcinile informative pe care le va avea de rezolvat, cu personalitatea informatorilor şi colaboratorilor ce-i vor fi daţi în legătură.

Astfel, în cazul cînd viitorul rezident va avea în legătură informatori şi colaboratori folosiţi într-un obiectiv industrial, într-o unitate militară sau într-o instituţie de învăţămînt etc., el trebuie să cunoască specificul obiectivului respectiv, chiar dacă nu lucrează în acelaşi loc cu cei ce compun rezidenţa. Numai în felul acesta va avea posibilitatea să aprecieze valoarea informaţiilor primite de la informatorii şi colaboratorii din legătură şi să-i instruiască în cele mai bune condiţii.

Este necesar, de asemenea, să se ţină seama de pregătirea profesională, ideologică şi culturală a informatorilor şi colaboratorilor care urmează să-i fie daţi în legătură, de modul cum au colaborat cu organele de securitate, pentru a se evita eventualele impedimente ce ar surveni ulterior şi care l-ar stînjeni în realizarea sarcinilor.

Persoana care urmează a fi folosită ca rezident, în afară de calităţile personale va trebui să aibă şi posibilităţile necesare ducerii la îndeplinire a sarcinilor ce-i revin. O persoană are asemenea posibilităţi atunci cînd prin natura preocupărilor sale profesionale, personale şi familiale întreţine sau poate să întreţină relaţii cu un cerc larg de persoane, cu profesii şi funcţii diferite — inclusiv cu informatorii şi colaboratorii ce-i vor fi daţi în legătură —, fără a trezi suspiciuni din partea colegilor, prietenilor şi rudelor. Totodată, posibilităţile se apreciază şi în raport cu starea sănătăţii sale şi cu timpul disponibil pe care poate să-l consacre muncii cu reţeaua informativă.

În unele situaţii, mai ales pe linie de contrainformaţii în sectoarele economice, se cere ca viitorul rezident, prin calitatea sa oficială, prin funcţia deţinută să poată verifica personal anumite informaţii pe care le primeşte de la reţeaua din legătură şi, dacă este cazul, să intervină direct pentru prevenirea unor fapte, fenomene, stări de lucruri periculoase ce ar prejudicia interesele statului.

În cazurile cînd ofiţerul are o reţea feminină mai numeroasă şi se impune crearea unei rezidenţe, este indicat ca viitorul rezident să fie o femeie, în acest fel existînd mai multe condiţii pentru realizarea unei legături conspirate.

Viitorul rezident trebuie să provină numai din rîndul persoanelor cinstite, ataşate orînduirii noastre socialiste, care se bucură de o bună reputaţie profesională şi morală. Nu li se va încredinţa calitatea de rezident persoanelor ce au desfăşurat activitate politică ostilă sau care sînt cunoscute cu antecedente penale.

Avînd în vedere considerentele arătate mai sus, rezidenţii trebuie să fie selecţionaţi, de regulă, din rîndul informatorilor şi colaboratorilor cu experienţă în activitatea informativă, temeinic verificaţi, capabili să desfăşoare muncă eficientă şi calificată cu persoanele ce le vor avea în legătură, precum şi dintre ofiţerii de securitate în rezervă.

În unele cazuri se punctează pentru munca de rezident şi persoane care nu au nici un fel de cunoştinţe despre munca informativă. Pentru studierea şi verificarea acestora se va proceda în acelaşi mod ca şi la recrutarea informatorilor, folosindu-se, după necesităţi, toate mijloacele muncii de securitate.

Atunci cînd, pe baza datelor obţinute în urma studierii şi verificării, se ajunge la concluzia că persoana în cauză corespunde scopului propus, se întocmeşte un raport prin care se cere aprobarea folosirii ei ca rezident sau recrutarea în această calitate. Raportul trebuie să cuprindă : motivarea creării rezidenţei ; informatorii şi colaboratorii ce urmează să fie predaţi în legătura rezidentului ; date de studiu despre persoana aleasă pentru munca de rezident din care să rezulte că întruneşte condiţiile ce se impun ; modul cum se va proceda pentru încredinţarea sarcinii de rezident sau pentru recrutarea ei în această calitate.

După ce o persoană acceptă să colaboreze cu organele de securitate în calitate de rezident, se vor raporta modul cum

s-au desfăşurat discuţiile şi problemele mai importante ce au rezultat şi se va propune înregistrarea persoanei respective în evidenţe. În continuare, noul rezident va fi pregătit în vederea ţinerii legăturii, educării, instruirii şi verificării informatorilor şi colaboratorilor ce-i vor fi daţi în legătură.

Această pregătire diferă de la caz la caz, în funcţie de faptul dacă rezidentul în cauză are sau nu cunoştinţe şi priceperi despre munca informativă.

Este interzis să se transmită rezidenţilor cunoştinţe despre munca cu reţeaua informativă în forma în care acestea sînt precizate în ordine, instrucţiuni, lecţii, sau să se facă referiri la existenţa unor astfel de documente. Ei vor fi puşi în temă cu probleme ale muncii de securitate în măsura în care acest lucru îi va ajuta să-şi îndeplinească sarcinile ce le revin.

Rezidentului i se predau în legătură informatori şi colaboratori verificaţi în munca de colaborare cu securitatea, care au dovedit sinceritate, obiectivitate şi pricepere în îndeplinirea sarcinilor.

Se va avea în vedere ca persoanele ce vor fi date în legătura rezidentului să nu-l depăşească pe acesta în ceea ce priveşte pregătirea politico-ideologică, profesională şi de cultură generală. El trebuie să aibă o ascendenţă din acest punct de vedere asupra persoanelor a căror activitate informativă o conduce, să se bucure de autoritatea necesară, pentru a putea organiza şi desfăşura în condiţii normale munca de educare şi instruire a informatorilor şi colaboratorilor din legătura sa. Tot în acest sens este recomandabil ca între rezident şi informatorii şi colaboratorii ce-i sînt daţi în legătură să nu fie raporturi de subordonare pe linie profesională.

În legătura rezidentului nu vor fi predaţi informatori şi colaboratori care, prin natura sarcinilor ce le au de rezolvat pe linia colaborării cu organele de securitate, necesită să fie în legătura directă şi sub îndrumarea permanentă a ofiţerului.

Rezidentului îi vor fi predaţi, de regulă, informatori şi colaboratori folosiţi în cadrul supravegherii informative, recrutaţi pentru asigurarea securităţii unor puncte şi sectoare vulnerabile, în locuri şi medii în care se apreciază că este necesară prezenţa reţelei informative, pentru a se culege informaţii în baza cărora să se poată lua măsuri de prevenire a infracţiunilor şi a altor fapte antisociale de competenţa organelor de securitate.

Informatorii şi colaboratorii folosiţi în activitatea de urmărire informativă, de regulă, nu pot fi daţi în legătura rezidentului, pe întreaga perioadă cît îndeplinesc sarcini în asemenea acţiuni, întrucît au nevoie de o conducere mai calificată, pe care numai ofiţerul le-o poate asigura. Aceasta nu exclude însă posibilitatea folosirii unor informatori din rezidenţe şi pentru rezolvarea anumitor sarcini în cadrul urmăririi informative.

În legătura rezidentului nu vor fi daţi informatori şi colaboratori cu care acesta se află în relaţii care ar impieta asupra activităţii de culegere şi transmitere a informaţiilor. În acest sens se impune să se stabilească dinainte dacă informatorul sau colaboratorul respectiv se cunoaşte cu rezidentul, ce relaţii există între ei şi ce părere au unul despre celălalt. Tot acum este necesar să se obţină asentimentul informatorului sau colaboratorului de a colabora în continuare cu organele de securitate printr-o terţă persoană.

Dacă, din diferite motive, o persoană din reţeaua informativă are reţineri în ceea ce priveşte continuarea colaborării sale cu organele de securitate printr-un rezident, nu se va insista pentru a o determina să accepte acest lucru, deoarece se poate ajunge la situaţia ca informatorul sau colaboratorul respectiv să se îndepărteze de securitatea statului, considerînd, în mod greşit, că aportul lui pe linie informativă nu este suficient de apreciat, ori ca activitatea acestuia, în cadrul rezidenţei, să devină formală.

Atunci cînd nu sînt cauze care ar putea împiedica formarea rezidenţei sau desfăşurarea muncii acesteia în bune condiţii, se trece la punerea în temă a rezidentului cu date despre persoana informatorului sau colaboratorului şi cu o serie de alte aspecte menite să-l ajute în activitatea sa viitoare (cine este cel în cauză, de cînd sprijină organele de securitate, cum îşi îndeplineşte sarcinile, ce lipsuri a manifestat etc.). Cu acest prilej se va insista asupra problemelor referitoare la modul de colaborare în continuare, ce sarcini să-i traseze, cum să-l instruiască şi cum să ţină legătura, unde să aibă loc întîlnirile ş.a.

După o instruire temeinică, rezidentului i se fixează o întîlnire şi, cu acest prilej, se va proceda la predarea în legătura sa a informatorului sau colaboratorului despre care i s-a vorbit.

Întîlnirea de predare a informatorului sau colaboratorului în rezidență poate avea loc în casa de întîlniri unde se întîlnesc ofițerul cu rezidentul, în casa de întîlniri unde s-a ținut legătura cu informatorul sau colaboratorul, precum și într-unul din locurile unde se vor desfășura întîlnirile rezidentului cu cel în cauză. Predarea informatorilor și colaboratorilor în rezidență se face treptat, în funcție de experiența rezidentului.

b) Munca cu rezidențele.

Munca cu rezidențele constă în : organizarea legăturii în cadrul rezidenței ; educarea și instruirea informatorilor și colaboratorilor din rezidență și a rezidentului ; verificarea informatorilor și colaboratorilor din rezidență și a rezidentului.

În munca cu rezidențele, organizarea legăturii prezintă un dublu aspect. Ea trebuie realizată atît între rezidenți și informatorii și colaboratorii din legătura lor, cît și între ofițeri și rezidenți.

Legătura rezidenților cu informatorii și colaboratorii se face în mod direct, în cadrul întîlnirilor. Acestea se efectuează în strictă conformitate cu cerințele organizării legăturii cu informatorii și colaboratorii. Respectarea acestor cerințe asigură culegerea la timp și în condiții optime, de către rezident, a informațiilor de la informatorii și colaboratorii din legătura lui și predarea lor, în mod operativ, spre valorificare, ofițerului de securitate. De asemenea, se creează condiții favorabile pentru educarea, instruirea și verificarea de către rezident a informatorilor și colaboratorilor dați în legătură.

Întîlnirile dintre rezidenți și informatorii sau colaboratorii din legătură se fac, de la caz la caz, într-un birou din cadrul obiectivului unde lucrează aceștia, la domiciliul lor sau în alte locuri care asigură conspirativitatea. Aceste locuri se aleg în raport cu posibilitățile pe care le oferă funcțiile rezidenților, ale informatorilor și colaboratorilor, cu situația personală și familială a fiecăruia dintre ei etc. În anumite situații, întîlnirile dintre rezidenți și rețeaua din legătura acestora se pot face și în unele case de întîlniri, dar numai cu aprobarea și sub controlul ofițerilor care lucrează cu rezidenții respectivi.

În cadrul întîlnirilor, rezidenții analizează informațiile furnizate de informatorii și colaboratorii din legătură, modul cum au procedat pentru culegerea lor, precum și felul cum și-au îndeplinit alte sarcini trasate. De asemenea, dau informatorilor și colaboratorilor noi sarcini și îi instruiesc cu privire la procedeele tactice pe care să le folosească în scopul realizării lor.

Instruirea de către rezidenți a informatorilor și colaboratorilor are la bază pregătirea prealabilă făcută personal și indicațiile primite în acest sens de la ofițerii de securitate.

Informațiile furnizate de informatorii și colaboratorii din rezidențe sînt consemnate de aceștia sub formă de note informative, pe care rezidenții menționează instructajul și sarcinile date surselor respective.

În măsura în care este posibil, rezidenții verifică veridicitatea acestor informații, întreprinzînd personal o serie de acțiuni. Astfel, în raport cu posibilitățile ce le au la locul unde s-au petrecut faptele, pot observa dacă semnalările făcute de informatori sînt sau nu exacte, discută cu diferiți colegi în legătură cu ceea ce s-a întîmplat etc. Cu acordul ofițerilor de securitate, rezidenții pot verifica informațiile furnizate de un informator sau colaborator și prin alte surse din rezidență, fie întrebîndu-le direct despre faptele cunoscute, fie instruindu-le să culeagă date referitoare la faptele respective. În același timp, rezidenții trebuie să acorde atenție și cunoașterii evoluției calităților personale și posibilităților de informare, concepțiilor și pregătirii fiecărei surse, modului cum acestea respectă instruirea făcută și păstrează conspirativitatea deplină a colaborării.

Legătura dintre ofițeri și rezidenți se realizează tot în cadrul întîlnirilor. Acestea se fac, de regulă, în casele de întîlniri sau conspirative, în condițiile și modul cum se procedează cu informatorii și colaboratorii. Uneori, dacă sînt condiții care asigură conspirativitatea și ambianța necesare, întîlnirile pot avea loc la domiciliile sau în birourile de lucru ale rezidenților.

Întîlnirile dintre ofițeri și rezidenți pot avea loc fie după ce aceștia din urmă s-au întîlnit cu toți componenții rezidențelor pe care le conduc, fie după ce au luat legătura numai cu cîte unul sau o parte dintre ei. În folosirea uneia sau alteia dintre aceste posibilități se au în vedere, în principal, importanța și urgența informațiilor primite de rezidenți, numărul informatorilor și colaboratorilor din legătură, funcția și programul de lucru ale rezidenților respectivi, posibilitățile păstrării în deplină securitate a materialelor informative primite etc.

Înainte de a se întîlni cu rezidenții, ofițerii se pregătesc temeinic, stabilind cu minuțiozitate sarcinile și indicațiile pe care aceștia trebuie să le transmită fiecărui informator și colaborator din legătură, precum și principalele obiective ale

muncii de educaţie. Cu ocazia întîlnirilor cu rezidenţii, ofiţerii analizează fiecare informaţie furnizată de informatorii şi colaboratorii din legătura acestora, le cer explicaţii amănunţite cu privire la felul cum au decurs întîlnirile cu cei în cauză, observaţiile ce li s-au făcut, sarcinile şi instrucţiunile pe care ei le-au dat etc. Tot acum, ofiţerii, luînd cunoştinţă de rezultatele verificărilor întreprinse de rezidenţi, le analizează împreună cu aceştia, evidenţiază cauzele eventualelor deficienţe constatate şi stabilesc măsurile ce se impun a fi luate pentru perfecţionarea muncii cu informatorii şi colaboratorii din rezidenţe.

Munca cu rezidenţele obligă şi la o preocupare permanentă de verificare temeinică, multilaterală şi conspirată a fiecărui rezident. Una dintre modalităţile frecvente de verificare a rezidenţilor o constituie înseşi discuţiile purtate cu aceştia cu prilejul întîlnirilor. O altă cale folosită pentru verificarea lor este participarea ofiţerilor la întîlnirile acestora cu informatorii şi colaboratorii din rezidenţă. Participările sînt periodice şi ori de cîte ori se apreciază că sînt necesare. Discuţiile ce se poartă la aceste întîlniri sînt conduse, de regulă, de către rezidenţi. Intervenţiile ofiţerilor trebuie făcute cu mult tact şi totdeauna în ideea întăririi autorităţii rezidenţilor.

În scopul verificării rezidenţilor se poate recurge, în funcţie de necesităţi, şi la celelalte mijloace şi metode ale muncii de securitate. Un accent deosebit se pune, ca şi în alte situaţii, pe folosirea persoanelor din reţeaua informativă care au posibilităţi în acest sens.

Paralel cu verificarea rezidenţilor, ofiţerii întreprind personal măsuri şi pentru cunoaşterea gradului de sinceritate şi conspirativitate a informatorilor şi colaboratorilor din rezidenţe, a felului cum se achită de sarcinile încredinţate, a evoluţiei calităţilor personale şi posibilităţilor de informare ale acestora etc.

Dacă prin verificările ce se întreprind asupra informatorilor şi colaboratorilor din rezidenţe se obţin date din care rezultă că unul sau altul dintre aceştia nu mai furnizează cu regularitate informaţii importante sau că sînt indicii că s-ar fi desconspirat ori că au devenit nesinceri etc., se iau măsuri pentru a se stabili cauzele ce au generat asemenea consecinţe. Ulterior, în eventualitatea că se constată că munca necorespunzătoare a informatorului sau colaboratorului se datorează relaţiilor neprincipiale dintre el şi rezident şi se consideră că poate fi recuperat, acesta va fi preluat în legătură directă de către ofiţer. Totodată, ofiţerul va analiza cu rezidentul cele

întîmplate şi va stabili modul cum trebuie să lucreze în continuare cu ceilalţi informatori şi colaboratori din legătura sa, pentru a se evita ca pe viitor să mai apară astfel de probleme.

Atunci cînd în urma verificărilor există certitudinea că un informator din rezidenţă a trădat colaborarea sau că s-a desconspirat, se iau măsuri asemănătoare celor menţionate pentru informatorii şi colaboratorii din legătura personală a ofiţerilor. Dacă faptele respective pun în pericol conspirativitatea rezidenţei, se procedează la desfiinţarea ei.

În anumite situaţii, ofiţerii pot lua direct legătura cu oricare dintre componenţii rezidenţelor. Astfel de întîlniri sînt necesare cînd se impune rezolvarea anumitor sarcini urgente printr-un informator sau colaborator, iar acest lucru nu se poate face prin intermediul rezidentului, cînd din diferite motive o persoană din rezidenţă solicită o întîlnire directă cu ofiţerul, cînd un rezident este plecat din localitate pentru mai mult timp ori este bolnav etc. În asemenea cazuri însă, de regulă, rezidenţii trebuie încunoştinţaţi despre întîlnirile respective şi despre problemele discutate, fie înainte, fie după ce acestea au avut loc.

Cînd apare necesitatea folosirii unui informator sau colaborator pentru îndeplinirea unor sarcini mai importante, care impun ţinerea legăturii directe cu ofiţerul de securitate, acesta este scos temporar sau definitiv din rezidenţă. Rezidentului nu i se comunică însă motivul real pentru care cel în cauză a fost preluat de ofiţer.

Scoaterea din rezidenţă a unui informator sau colaborator se face şi în cazurile cînd, din diverse alte motive, menţinerea lui în legătura rezidentului nu mai este indicată.

Recompensarea materială a informatorilor şi colaboratorilor din rezidenţe, în vederea stimulării şi educării lor, se face de către rezidenţi, de regulă, în prezenţa ofiţerilor de securitate. În aceste cazuri se respectă normele referitoare la recompensarea materială pe care o fac ofiţerii informatorilor, colaboratorilor şi rezidenţilor cu care ţin personal legătura.

3. Legătura prin alţi informatori sau colaboratori.

Această formă de legătură se realizează în cazuri cu totul deosebite, cînd ofiţerii, din motive de conspirativitate sau din alte cauze, nu pot ţine direct legătura cu unii informatori. Ea se utilizează numai în situaţii cînd informatorii sînt infiltraţi în medii şi locuri de unde nu pot pleca atunci cînd interesele

muncii informative impun aceasta sau unde prezența ofițerului ar crea suspiciuni.

Informatorii sau colaboratorii folosiți ca intermediari, prin relațiile sau natura activității și preocupărilor lor, trebuie să aibă posibilități de a primi personal comunicările scrise de cei cărora le intermediază legătură și de a le preda acestora instrucțiunile transmise de ofițer în condiții de strictă conspirativitate. În plus, este necesar ca ei să se poată deplasa în mod verosimil din locurile unde se află informatorii cu care țin legătura, pentru a se întîlni cu ofițerii de securitate.

Realizarea unei astfel de legături se face cu consimțămîntul informatorilor de la care se primesc informațiile.

Pentru a exista mai multă garanție asupra conspirativității, atît informațiile, cît și instrucțiunile ce se transmit se codifică.

Intermediarul nu trebuie să cunoască despre informator decît atît cît îi este necesar pentru îndeplinirea sarcinilor. Și unul și celălalt vor fi instruiți în detaliu cum să procedeze pentru a se recunoaște și pentru a asigura deplina conspirativitate a predării și primirii materialului.

*

Întîlnirea directă a ofițerului cu informatorii și colaboratorii, folosirea rezidenților și a altor informatori sau colaboratori sînt forme de legătură personală.

În practica muncii există însă și situații cînd legătura cu unele persoane din rețeaua informativă se realizează prin forme impersonale. Legătura impersonală constă în primirea informațiilor și realizarea instruirii informatorului cu privire la sarcinile ce le are de îndeplinit prin căi și mijloace care exclud întîlnirea fizică dintre ofițer sau intermediarii acestuia cu persoane din rețea. De regulă, legătura impersonală se realizează prin poștă, diferite mijloace tehnice, ascunzători ș.a.

Realizarea *legăturii pe calea poștei* necesită, în primul rînd, ca atît informațiile persoanelor din rețea, cît și sarcinile și instrucțiunile transmise de ofițer să fie bine conspirate, folosindu-se, după necesități, scrisul simpatic, scrisul codificat sau cifrat, mijloacele fototehnice sau alte procedee.

Comunicările mai pot fi conspirate cu succes și dacă se transmit în mod camuflat prin cărți, reviste sau colete ce conțin diferite materiale.

Legătura pe calea poștei se realizează prin intermediul *adreselor conspirative*. Acestea sînt adresele unor persoane cinstite, recrutate de către securitate, pe numele cărora se expediază informațiile către ofițer și se transmit instrucțiunile pentru informatori, colaboratori sau rezidenți.

De asemenea, pentru realizarea legăturii se pot folosi legendat și *căsuțe poștale* existente la oficiile P.T.T.R.

Utilizarea legăturii pe calea poștei implică o atenție deosebită în ceea ce privește asigurarea conspirativității comunicărilor. În acest sens se va face o instruire corespunzătoare a informatorilor asupra legendelor pe care să le folosească pentru a motiva plauzibil legătura lor prin corespondență, precum și asupra modului cum să conspire comunicările ce le transmit. După conținut, comunicările trebuie să aibă un caracter strict corespunzător legendelor fixate.

Indiferent de forma transmiterii comunicărilor (scrisori, ilustrate, cărți, colete etc.), pentru a se asigura conspirativitatea lor deplină, este indicat ca toate trimiterile poștale ce sosesc pe adresa conspirativă sau pe numărul căsuței poștale folosite să fie interceptate și oprite din circuit înainte de a ajunge la destinație.

Legătura prin mijloace tehnice se folosește în situații cu totul deosebite, cînd realmente nu există alte posibilități, și numai cu aprobări speciale în acest sens. Pentru realizarea unei asemenea legături se pot utiliza, de la caz la caz, cu asigurarea conspirativității comunicărilor, telefonul, diferite dispozitive de semnalizare acustică și optică ș.a., dar după o instruire prealabilă corespunzătoare a celor ce le folosesc.

Legătura prin ascunzători este un procedeu la care se recurge în cazuri deosebite, pentru transmiterea cu operativitate a unor materiale, cînd nu se poate folosi legătura directă sau prin rezidenți, iar împrejurările permit folosirea cu eficiență a ascunzătorilor. Ascunzătoarea este locul discret, cunoscut numai de cei ce îl folosesc, unde ofițerul și persoana din rețeaua informativă depun materialele pe care au convenit să și le trimită reciproc. Conținutul materialelor trebuie să fie conspirat, folosindu-se una din posibilitățile cunoscute (scris invizibil, codificat, convențional etc.).

Locurile folosite ca ascunzători se aleg, de la caz la caz, în raport cu situaţia concretă din teren şi cu posibilităţile pe care le au informatorii, colaboratorii sau rezidenţii de a face deplasări în virtutea sarcinilor de serviciu, intereselor personale etc. Ascunzătorile trebuie să fie amplasate astfel, încît să nu poată fi descoperite de persoane neavizate, dar să fie accesibile pentru cei ce le utilizează. Este recomandabil ca locurile alese în acest scop să permită folosirea lor cu uşurinţă, în orice moment, fără să trezească bănuieli şi să asigure condiţii favorabile conservării materialelor.

Pentru folosirea judicioasă a ascunzătorilor trebuie să se ţină seama de următoarele cerinţe :

— utilizarea unei ascunzători să se facă numai după o verificare prealabilă ;

— aceeaşi ascunzătoare să nu fie folosită de mai multe persoane din reţea ;

— durata folosirii unei ascunzători să nu fie prea mare, întrebuinţarea ei îndelungată putînd duce la desconspirări ;

— pentru fiecare informator să se folosească alternativ mai multe ascunzători ;

— să se stabilească anticipat ziua şi ora depunerii materialelor ;

— materialele trebuie să rămînă cît mai puţin timp în ascunzătoare ;

— sistemul de semne şi semnale care marchează depunerea şi ridicarea materialelor să fie clar, uşor de reţinut şi de folosit.

Persoanele din reţea cu care se realizează legătura prin acest procedeu trebuie bine instruite asupra modalităţilor de depunere şi ridicare a materialelor, pentru a nu se produce eventuale desconspirări.

★

Organizarea corespunzătoare a legăturii cu reţeaua informativă este un deziderat pentru realizarea căruia se impune să se acţioneze cu toată competenţa şi răspunderea atît în sensul diversificării şi perfecţionării metodelor şi mijloacelor folosite în acest scop, cît şi în ce priveşte utilizarea lor în

condiţii de strictă conspirativitate şi de respectare a tuturor celorlalte reguli ale muncii de securitate.

Prin activitatea de coordonare şi îndrumare a organizării legăturii cu reţeaua informativă, prin controlul exercitat asupra subordonaţilor, cadrele de conducere stimulează iniţiativele pe linia găsirii celor mai eficiente soluţii de transmitere-preluare a informaţiilor, asigură creşterea răspunderii ofiţerilor pentru acţiunile întreprinse în acest sens şi imprimă întregului proces de muncă cu informatorii, colaboratorii şi rezidenţii un caracter operativ.

Preocuparea continuă a întregului aparat pentru organizarea unei legături judicioase şi eficiente cu informatorii, colaboratorii şi rezidenţii asigură preluarea informaţiilor de către organele de securitate la timp şi în ritm neîntrerupt, ceea ce permite valorificarea imediată a acestora, în ideea întreprinderii de măsuri energice, permanent ofensive, pentru cunoaşterea, prevenirea, descoperirea şi lichidarea oricăror acţiuni îndreptate împotriva securităţii statului.

CUPRINSUL

Redactor : cpt. VASILE GHEORGHE
Corector : serg. maj. COSTEL CRIȘAN

Comanda nr. : 00460075 Dat la cules : 18.10.1976
R. M. nr. 0254 Bun de tipar : 15.11.1976
Lucrarea conține 32 pagini.